

Hal Clement - Těžká expedice 1

I. Zimní bouře

Vítr se přehnal přes záliv jako cosi živého. Drásal hladinu s takovou důkladností, že bylo obtížné rozeznat, kde končí tekutý živel a kde začíná povětrí; vzdouval vlny, z nichž každá by spláchla *Bree* jako třísku, ale sotva dosáhly výše pouhé stopy, rozprášil je na nehmатnou tříšť.

K Barlennanovi, jenž se choulil vysoko na záďovém prámu, dolétla pouhá přeprška. Už před časem dal vytáhnout loď na břeh, do bezpečí. Došlo k tomu ve chvíli, kdy se rozhodl, že tady zůstane přes zimu; stejně se ale neubráníl jisté stísněnosti. Vlny zde byly mnohonásobně vyšší než ty, s nimiž se setkával na moři, a tak docela ho nedokázala ukonejšit ani úvaha, že pro nízkou tíhu, díky níž se mohou zvedat tak vysoko, vlastně nesvedou napáchat opravdové škody, když se vyvalí až sem na pobřeží.

Barlennan nebyl nijak zvlášť pověřčivý, ale takhle blízko u Okraje Světa opravdu nikdo nemohl říci, co se stane. Dokonce i jeho posádka, jejíž členové v žádném ohledu neoplývali přílišnou představivostí, dávala najevo občasně známky znepokojení. Tady hrozí neštěstí, reptali - ať už za Okrajem sídlí cokoli, co vysílá do světa na tisíce mil daleko strašlivé zimní vichřice, může se to na vetřelce rozzlobit. Při každé nehodě reptání vypuklo nanovo a k nehodám docházelo často. To, že každý může snadno udělat chybný krok, váží-li asi dvě a čtvrt libry namísto nějakých pěti set padesáti, na něž byl zvyklý po celý život, připadalo veliteli jako samozřejmost; ale k tomu, aby si to plně uvědomil, je zjevně potřebná výchova, nebo aspoň zvyk logicky uvažovat.

Dokonce i Dondragmer, který by už mohl mít rozum... Barlennanovo dlouhé tělo se vypjalo a užuž chtěl vykřiknout povel, než si uvědomil, co se o dva vory dál vlastně děje. Vypadalo to tak, že si první důstojník zvolil právě tento okamžik, aby prověřil ukotvení jednoho ze stožárů, a využil stavu div ne beztlíže k tomu, aby se téměř v plné své délce vzepjal nad povrch paluby. Třebaže si většina členů posádky *Bree* už docela zvykla na podobné kousky, byl na něj stejně fantastický pohled, jak se tyčil vzhůru, nejistě vyrovnávaje rovnováhu na zadních šesti nohou; to však nebylo to hlavní, co na Barlennana zapůsobilo. Při tíze dvou liber nezbyvalo, než aby se každý něčeho držel anebo se dal odfouknout prvním závanem větru; šesti nohama určenýma k chůzi se ale nikdo udržet nedokázal. Jakmile udeří vichřice - teď by však stejně žádný povel nebylo slyšet, i kdyby kapitán ječel nejhlasitěji, jak dovede. Už se dokonce chystal přelézt první nárazníkový pás, který jej odděloval od místa činu, když si všiml, že první důstojník má k postroji kolem těla a k palubě přivázanou sadu provazů a že je téměř stejně bezpečně upoutaný jako stožár, na němž pracoval.

Barlennan se opět uvolnil. Věděl, proč to Don udělal - byl to prostě projev odporu určený tomu, co pohánělo tuto bouři, a první důstojník se záměrně snažil vštípit tento svůj postoj posádce. Správný chlap, pomyslel si Barlennan a znovu věnoval pozornost zálivu.

Žádný pozorovatel by teď nedokázal určit, kde leží linie pobřeží. Na všech stranách do vzdálenosti sta yardů od *Bree* všechno zakrýval oslepující vír bělostné tříště a bělavého písku; když prudce šleha-jící kapky metanu začaly jako kulky zasypávat a zaslepovat jeho oční šupiny, dala se s obtížemi rozeznat již i sama loď. Aspoň že paluba pod jeho početnými nohama stále zůstávala pevná jako skála; ať už bylo v této chvíli plavidlo sebelehčí, nevypadalo na to, že se dá odfouknout. Tak by nemělo, chmurně uvažoval kapitán, když si vybavil desítky lan, jež je poutala k hluboko zaseknutým kotvám a zakrslým stromům, rozsetým po pláži. Nemělo by - ale na druhé straně by to nebyla první loď, která zmizela, když se odvážila tak blízko k Okraji. Snad byla posádka tak trochu v právu, že k Letci chovala nedůvěru. Ostatně právě ten podivný tvor *ho přesvědčil*, aby tady strávili zimu, a nějakým podivným způsobem toho dosáhl, aniž přislíbil lodi či posádce jakoukoli ochranu. Ale na druhé straně kdyby je Letec chtěl zahubit, určitě to mohl provést mnohem snáze a bezpečněji, než aby je nalákal na podobný podfuk. Kdyby se třeba i tady, kde hmotnost tolik neznamená, ta obrovitá konstrukce, na níž létal, snesla nad *Bree*, nebylo dál o čem mluvit. Barlennan začal myslet na něco jiného; jako pravý Meskliňan v plné míře prožíval bytostnou hrůzu z představy, že by se třeba jen na čas ocitl pod něčím skutečně masivním.

Posádka se už před drahnou chvílí ukryla pod palubními přístřešky - dokonce i první důstojník přerušil práci, když bouře udeřila doopravdy. Přítomni byli všichni; dokud ještě viditelnost umožňovala obhlédnout celou loď, spočítal Barlennan hrbolky, jež se rýsovaly pod ochrannou tkaninou. Doma zůstali i lovci, protože žádný z námořníků ani nepotřeboval Letcovo varování, že se blíží bouře. V posledních deseti dnech se nikdo z posádky nevzdálil z bezpečí lodi na více než pět mil a při této tíze nebylo pět mil žádnou vzdáleností.

Ovšemže měli spoustu zásob; sám Barlennan nebyl žádný hlupák a dělal všechno pro to, aby nikoho takového nezaměstnával. Stejně ale bylo příjemné opatřit si čerstvou potravu. Uvažoval o tom, na jak dlouho je současná bouře přiměje zůstat v úkrytu; nic takového znamení, jež zřetelně ohlašovala příchod atmosférické poruchy, neprozradila. Možná to ví Letec. Tak či tak, na lodi se teď stejně nedalo nic víc udělat; klidně by si s tím podivným stvořením mohl promluvit. Pokaždé, když se podíval na zařízení, které dostal od Letce, pociťoval Barlennan nedůvěru a mírné vzrušení a pokaždé to pro něj byl zážitek, když se mohl znovu přesvědčit o jeho schopnostech.

Ta věc se nacházela na zádovém prámu hned vedle Barlennana, skrytá pod nevelkým ochranným přístřeškem. Na pohled to byla kompaktní skříňka asi tři palce dlouhá a zhruba poloviční výšky a hloubky. Na jednom konci narušovalo jinak jednotvárný vzhled jejího povrchu okénko z průzračného materiálu, které vypadalo jako oko a zřejmě plnilo podobnou úlohu. To jediné, co ještě stálo za pozornost, byl už jen malý, okrouhlý otvor v jedné z jejích delších stěn. Krabička ležela touto stěnou nahoru a konec vybavený "okem" nepatrně vyčníval zpod plachty. Samotný stanový dílec měl přirozeně otvor na závětrné straně, takže jeho tkanina nyní pevně přiléhala k ploché horní straně přístroje.

Barlennan vsunul paži pod plachtu, chvíli tápal, než našel otvor a vložil do něj klepeto. Uvnitř nebyla žádná pohyblivá součástka jako vypínač či tlačítko, ale to mu nedělalo starosti - nikdy se s takovým zařízením nesetkal, stejně jako nikdy nenarazil na spínače aktivované teplotně, světelně či kapacitně. Ze zkušenosti věděl, že Letec se nějakým způsobem doví, když do toho otvoru zasune jakýkoli předmět, co nepropouští světelné paprsky, a stejně tak věděl, že nemá naprosto žádný smysl, aby se pokoušel pochopit, jak se to děje. Bylo by to jako učit desetidenní dítě navigačnímu umění, uvažoval občas zkormouceně. Nebyla to ani tak otázka nedostatku inteligence -konec konců neškodilo si něco takového myslet - jako chybějící několikaleté praktické průpravy.

"Tady Charles Lackland." Přístroj promluvil nečekaně a přerušil chod jeho myšlenek. "Jste to vy, Barle?"

"Zde je Barlennan, Charlesi." Kapitán hovořil Letcovým jazykem, v němž se postupně zdokonaloval.

"Rád vás slyším. Tak co, měli jsme pravdu ohledně toho větříku?"

"Začal vát přesně, jak jste předpověděli. Počkejte chvíli - ano, nese s sebou sníh. Předtím jsem si toho nevšiml. Zatím ale nevidím žádný prach."

"Však se objeví. Ta sopka ho musela do ovzduší vychrlít deset krychlových mil a šíří se už několik dnů."

Na to Barlennan přímo neodpověděl. Dotyčná sopka dosud mezi nimi tvořila předmět sporu, protože se nacházela v té části Mesklinu, která podle Barlennanových zeměpisných znalostí neexistovala.

"Co by mě skutečně zajímalo, Charlesi, je to, jak dlouho potrvá tahleta fujavice. Řekl bych, že ji vaši lidé shora vidí a že by mohli odhadnout její rozsah."

"To už máte potíže? Zima teprve začíná - ještě vás čekají tisíce dnů do chvíle, než odsud budete moci vyrazit."

"To vím. Máme spoustu jídla, aspoň pokud jde o kvantitu. Ale občas bychom rádi něco čerstvého a hodilo by se vědět předem, kdy můžeme vyslat sem tam nějakou partu na lov."

"Rozumím. Obávám se, že to bude třeba velmi pečlivě načasovat. Minulou zimu jsem tady nebyl,

ale pokud vím, v zimním období se bouřky v této oblasti vyskytují skoro nepřetržitě. Byl jste vlastně už někdy u rovníku?"

"U čeho?"

"Myslím, že je to totéž, co máte na mysli, když mluvíte o Okraji."

"Ne, tak blízko jsem ještě nikdy nebyl a nechápu, jak by se někdo mohl dostat blíž. Připadá mi, že kdybychom se pustili po moři ještě o kus dál, ztratili bychom poslední zbytek tíhy a odletěli do prázdna."

"Nevím, zda vás to utěší, ale jste na omylu. Kdybyste pokračovali v plavbě, vaše tíha by se začala zase zvyšovat. Teď jste zrovna na rovníku - na místě, kde je tíha nejnižší. To je důvod, proč jsem tady. Už začínám chápat, proč odmítáte věřit, že dál na sever leží pevnina. Když jsme o tom posledně mluvili, myslel jsem, že nám překáží jazyková bariéra. Snad byste mi mohl věnovat chvilku a vysvětlit mi vaše představy o světě. Nebo snad máte mapy?"

"Máme samozřejmě Mísu. Je tady u mne, na zádovém prámu. Bohužel teď nic neuvidíte, protože slunce právě zapadlo a Esstes nedává dost světla na to, aby prorazilo tuto oblačnost. Až vyjde slunce, tak vám Mísu ukážu. Mé plošné mapy by vám nebyly moc platné, protože žádná z nich nepokrývá dostatečně velké území, abyste si mohl udělat opravdu dobrý obrázek."

"Tak dobrá. Ale než se dočkáme východu slunce, mohl byste mi zatím ústně vyložit svoji představu?"

"Asi ještě dostatečně neovládám váš jazyk, ale pokusím se o to."

Ve škole jsme se učili, že Mesklin má tvar obrovité, hluboké mísy. Většina obyvatel žije poblíž dna, kde panuje rozumná tíha. Filozofové přišli s názorem, že tíhu působí přitažlivá síla mohutné ploché desky, na níž Mesklin spočívá; čím více se blížíme Okraji, tím méně vážíme, protože jsme dále od desky. Na čem leží sama deska, nikdo neví; mezi méně civilizovanými plemy o tom můžete slyšet spoustu podivných pověr."

"Mám dojem, že kdyby vaši filozofové měli pravdu, stoupali byste při každé cestě směrem od středu země do kopce a všechny oceány by stékaly k nejnižše položenému bodu," poznamenal Lackland. "Zeptali jste se na to někdy některého z vašich filozofů?"

"Když jsem byl ještě dítě, viděl jsem to celé na obrázku. Učitel měl diagram, na kterém byla řada čar, jež vystupovaly z desky a prohýbaly se dovnitř, až se přesně nad středem Mesklinu setkávaly. Díky zakřivení neprotínaly mísu šikmo, nýbrž kolmo a učitel říkal, že tíže působí ve směru těchto čar a ne přímo dolů proti desce," odpověděl kapitán. "Úplně jsem tomu neporozuměl, ale zdá se, že to funguje. Tuto teorii prý potvrzuje skutečnost, že vzdálenosti vyměřené na mapách souhlasí s hodnotami, jež se daly na jejím základě předpokládat. Tohle *jsem* schopný pochopit a připadá mi, že na tom něco musí být. Kdyby tvar povrchu nebyl takový, jak se tvrdí, stačilo by, abyste se jen trochu vzdálil z daného bodu a nastal by obrovský zmatek ve vzdálenostech."

"Zcela správně. Je vidět, že vaši filozofové jsou docela zběhlí v geometrii. Nechápu ale, proč nepřišli na to, že existují dva tvary, při nichž budou vzdálenosti správně vycházet. Ostatně copak nevidíte, že se povrch Mesklinu zakřivuje *dolů*? Kdyby platila vaše teorie, připadalo by vám, že máte obzor nad sebou. Co vy na to?"

"Ale tak to je. Proto i ty nejprimitivnější kmeny vědí, že svět má mísovitý tvar. Jenom tady blízko Okraje všechno vypadá jinak. Myslím, že to má cosi společného se světlem. Konec konců, tady slunce vychází a zapadá dokonce i v létě, a není tedy divu, že tu všechno vypadá tak trochu podivně. Vždyť se dokonce zdá, jakoby i ten - jak jste tomu říkal, obzor? - byl na severu a na jihu blíž nežli na východě a na západě. Loď plovoucí východním či západním směrem můžete sledovat na mnohem delší vzdálenost. To bude tím světlem."

"Hmm. Na tuto vaši námitku není v této chvíli snadné odpovědět." Barlennan ještě dostatečně neznal Letcův jazyk, aby v jeho hlase dokázal rozpoznat pobavený tón. "Nikdy jsem nebyl na povrchu dál od - ehm, Okraje - a ani osobně nikdy nebudu. Nevěděl jsem, že to tam vypadá tak, jak říkáte, a

momentálně nechápu proč. Doufám, že na to přijdu, až s sebou na náš malý výlet vezmete rádiovizní aparát." "Rád si poslechnu vaše vysvětlení, v čem jsou naši filozofové na omylu," odpověděl Barlennan zdvořile. "Samozřejmě až je budete schopný poskytnout. Stejně by mě ale zajímalo, jestli mi mezitím můžete říci, kdy ta bouře trochu poleví."

"Než dostanu zprávu ze stanice na Toorey, zabere to nějaký čas. Řekněme, že vás znovu zavolám při východu slunce. Předám vám předpověď počasí a bude dost světla na to, abyste mi mohl ukázat Mísu. Souhlasíte?"

"Výborně. Budu čekat." Barlennan zůstal schoulený tam, kde byl, vedle rádia a nevšímal si bouře, burácející všude dokola. Kuličky metanu, které se rozrážely o jeho opancéřovaný hřbet, mu nevadily - ve vyšších zeměpisných šířkách dokázaly bušit mnohem silněji. Občas se zvedl, aby odhrnul závěje jemných vloček čpavku, jež se na prámu nahromadily, ale i to byla jen drobná - mrzutost - aspoň prozatím. Tak někdy v půli zimy, za pět či šest tisíc dnů, začne ten prevít na slunci tát a dost krátce nato zase zamrzne. Hlavně bylo třeba odstranit kapalinu z lodi než znovu začne mrznout, protože jinak by Barlennanova posádka musela z pláže odsekat pěkných pár stovek prámů. *Bree* nebyla žádná říční kocábka, ale pořádná oceánská loď.

Letci zabralo skutečně jen slíbených několik minut, než získal potřebné informace, a sotva se mraky nad zálivem rozjasnily od paprsků vycházejícího slunce, opět se z miniaturního reproduktoru ozval jeho hlas.

"Bohužel jsem měl pravdu, Barle. Žádná přestávka není na dohled. Téměř celá severní polokoule - což vám asi nic neříká - se nachází ve varu díky výparům z tající polární čepičky. Řekl bych, že bouře zpravidla trvají celou zimu. Ve vyšších jižních šířkách přicházejí jednotlivě z toho důvodu, že dál od rovníku se bouřková fronta působením Coriolisovy úchylny rozpadne na drobnější ohniska."

"Působením čeho?"

"Téže síly, díky níž se dráha každého tělesa, kterým hodíte, znatelně vychýlí doleva - nebo alespoň něco takového na této planetě musí nastat, i když jsem to u vás zatím ve skutečnosti nepozoroval."

"Co znamená »hodit«?"

"Hernajs, copak jsme ten výraz ještě nepoužili? Tak jsem vás musel vidět - pokud se zase nepletu! - jak skáчете, když jste přišel na návštěvu k mému úkrytu. Vzpomínáte si na to slovo?"

"Nevzpomínám."

"No, »hodit« znamená, že vezmete nějaký předmět - zvednete ho - a silou ho od sebe odmrštíte tak, aby překonal určitou vzdálenost, než dopadne na zem!"

"V krajích, kde se řídíme rozumem, nic takového neděláme. Tady je možné provádět spoustu věcí, které jsou tam u nás buď nemožné, anebo velice nebezpečné. Kdybych chtěl doma něco »hodit«, snadno by to mohlo na někoho padnout - nejspíš na mne."

"Když tak o tom uvažuji, mohlo by to mít zlé následky. Už tři G tady na rovníku nejsou nic příjemného; u pólů jich máte téměř sedm set. Pokud si ale vyberete předmět dostatečně malý na to, aby ho vaše svaly dokázaly vymrštít, proč byste ho nemohl opět chytit či alespoň vydržet jeho náraz?"

"Takovou situaci si dovedu jen stěží představit, ale asi znám odpověď. Není dost času. Když se něco dá do pohybu - ať už to hodíte, nebo ne - dopadne to na zem dřív, než s tím stačíte něco udělat. Zvedat a nosit břemena anebo se plazit je jedna věc; házet předměty a - skákat? - je něco docela jiného."

"Myslím, že to chápu. Považovali jsme tak nějak za samozřejmé, že vaše schopnost reagovat bude úměrná síle gravitace, ale teď vidím, že to je způsob uvažování, vycházející z čistě lidských měřítek. Řekl bych, že už tomu začínám rozumět."

"Všechno, co jsem z vašeho výkladu stačil pochopit, znělo rozumně. Rozhodně je jasné, že se vzájemně lišíme; možná si ani nedokážeme plně uvědomit, jak moc jsme odlišní. Aspoň že jsme si natolik podobní, že spolu můžeme hovořit - a uzavřít dohodu, která bude, jak doufám, prospěšná pro

obě strany."

"O tom jsem přesvědčený. Mimochodem, abychom pro to něco udělali, potřebuji získat představu o místech, kam máte namířeno, a musím vám na vašich mapách ukázat, kam bych rád, abyste se vydali. Mohli bychom se teď podívat na tu vaši Mísu? Už je dost světla na to, aby ji *zachytil* náš videoaparát."

"Jistě. Mísa je zapuštěná do paluby a není možné s ní hýbat; budu muset přístroj přemístit, abyste si ji mohl prohlédnout. Chvilí počkejte."

Barlennan se zvolna vydal napříč přes prám k místu, chráněnému nevelkým přístřeškem, a cestou se pevně přidržoval palubních úchytek. Odhrnul a svinul plachtový dílec, zakrývající část paluby; potom se vrátil, pevně ovinul kolem rádia čtyři lana, jež upevnil ke strategicky rozmístěným oporkám, sejmul z něj ochranný kryt a začal je posouvat po palubě. Vážilo o mnoho víc než on sám, i když na délku i na šířku bylo menší, ale nechtěl riskovat, že je vítr odnese. Bouře ani v nejmenším nepolevovala a chvílemi otřesy rozechvívaly i samu palubu. Když umístil část opatřenou okem téměř až k Míse, podepřel opačný konec tyčemi tak, aby Letec mohl pohlížet dolů. Sám se pak odebral na protější stranu Mísy a začal s výkladem.

Lackland musel přiznat, že mapa zakreslená v Míse byla logicky sestavená a svým způsobem i docela přesná. Jak očekával, její zakřivení poměrně věrně odpovídalo zakřivení planety - omyl byl jedině v tom, že měla v souladu s představou domorodců o tvaru jejich světa vyduť tvar. Napříč měřila asi šest palců a ve středu byla asi palec a čtvrt hluboká. Mapu chránil průhledný kryt -patrně z ledu, dohadoval se Lackland - zapuštěný do jedné roviny s palubou. Poněkud Barlennanovi překážel, když chtěl vyznačit určité detaily, ale nedal se odstranit, protože by Mísu ve chvílce zaplnil čpavkový sníh. Ten se hromadil všude, kdekoli našel nějaké závětří. Pláž zůstávala poměrně vymetená, ale Lackland ani Barlennan nepotřebovali příliš fantazie na to, aby si domyslili, co se děje na druhé straně kopců, jež ji na jihu lemovaly. Meskliňan byl ve skrytu duše rád, že je námořník. Cestování po souši v této části světa nebude ještě po několika tisících dnech žádná legrace.

"Snažil jsem se doplňovat své námořní mapy stále novými údaji," řekl když se uvelebil naproti přístroje, který mu nahrazoval Letce. "V Míse jsem se však zatím nepokoušel dělat žádné změny, protože nové oblasti, které jsme cestou vzhůru zmapovali, nebyly dostatečně rozlehlé na to, aby se to projevilo. Vlastně vám mohu ukázat jen málo podrobností, ale chtěl jste mít obecnou představu o tom, kam se hodlám vydat, až odsud bude možné odejít."

Vlastně mi ani na nějakém určitém místě příliš nezáleží. Prodávat a kupovat mohu kdekoli a v této chvíli nemám na palubě téměř nic jiného nežli potraviny. Než zima skončí, budu už i těch mít poskrovnu; po naší rozmluvě jsem proto dospěl k závěru, že se nějaký čas budeme plavit v těchto končinách, kde je nízká tíha, a sbírat rostlinné produkty, které se tu vyskytují - látky, jež si lidé dál na jihu cení pro jejich účinek na chuť potravy."

"Koření?"

"Ano, označujete-li tak podobné produkty. Už jsem je v minulosti přepravoval a docela jsem si je oblíbil - jediný loďní náklad vám může přinést slušný zisk, podobně jako je tomu u většiny zboží, jehož cena nezávisí ani tak na jeho skutečné užitné hodnotě, jako na tom, že je vzácné."

"Mám tomu rozumět tak, že až zde skončíte s nakládáním, je vám celkem jedno, kam zamíříte?"

"To souhlasí. V té vaší věci, jak jsem pochopil, bychom se měli přiblížit těsně ke Středu, což je skvělé - čím dál na jih dorazíme, tím vyšších cen mohu dosáhnout; a protože nám budete pomáhat, jak jste slíbil, neměla by mimořádná délka cesty znamenat o mnoho vyšší nebezpečí."

"Správně. To je vynikající - i když bych raději přišel na něco, čím bychom vám mohli přímo zaplatit, abyste nemuseli ztrácet čas sběrem koření."

"No, jíst se musí. Říkáte, že vaše těla a tedy i vaše potraviny se skládají z odlišných látek než naše, a proto jich nemůžeme využít. Upřímně řečeno, nemohu přijít na žádný kovový či podobný materiál, který bych si nemohl opatřit v libovolném množství a daleko snadněji. Stále se mi nejvíc líbí představa, že bychom mohli získat některé vaše přístroje, ale podle vás by je bylo třeba vyrobit znovu tak, aby pracovaly v našich podmínkách. Proto se mi zdá, že dohoda, kterou jsme uzavřeli, je to

nejlepší, čeho za daných okolností bylo možno dosáhnout."

"Máte pravdu. Dokonce i toto rádio bylo sestaveno zvlášť pro tento účel a nedovedli byste si je opravit -vaši lidé, pokud se nemýlím, nemají potřebné nástroje. Během cesty si ale o tom můžeme znovu promluvit; třeba se navzájem dozvíme věci, které nám naznačí jiné a lepší možnosti."

"Tím jsem si jistý," odvětil Barlennan zdvořile.

Přirozeně se nezmínil o možnosti, že se mu podaří uskutečnit vlastní záměry. Letec by s nimi asi stěží souhlasil.

II. Letec

Letcova předpověď se nemýlila: uplynulo nějakých čtyři sta dnů, než bouře znatelně polevila. Za tu dobu Letec s Barlennanem pětkrát hovořil rádiem; nejprve zahájil krátkou předpověď počasí, po níž přešel k všeobecnější konverzaci, která pokaždé zabrala dobu jednoho či dvou dnů. Už mnohem dřív, když se učil jazyku toho zvláštního tvora a osobně k němu chodil na návštěvu na jeho stanoviště v "Pahorku" nedaleko zálivu, Barlennan zjistil, že dodržuje podivně pravidelný životní cyklus; všiml si, že vždy v určitém čase, který se dal poměrně snadno předvídat a opakoval se pokaždé v intervalu zhruba osmdesáti dnů, může Letce zastihnout, jak jí anebo spí. Barlennan nebyl žádný filozof - přinejmenším sdílel obecný sklon považovat je za nepraktické snílky -a prostě tuto skutečnost přešel jako něco, co je vlastní tomu podivnému, ale nesporně zajímavému stvoření. Mesklinskému způsobu uvažování byla zcela cizí představa, že by mohl existovat svět, jemuž trvá asi osmdesátkrát déle nežli jeho vlastní planetě, než se otočí okolo vlastní osy.

Lacklandův pátý hovor se lišil od všech předchozích a z mnoha důvodů Barlennanovi přišel nejvíc vhod. Rozdíl spočíval zčásti v tom, že k přenosu došlo mimo plánovaný čas, a příjemné na něm bylo to, že konečně přinesl příznivou předpověď počasí.

"Barle!" Letec se nenamáhal s dlouhými úvody -věděl, že se Meskliňan zdržuje stále na doslech vysílačky. "Před několika minutami volala stanice na Toorey. Blíží se k nám oblast poměrně jasného počasí. Nejsou si jisti, jak silný bude vát vítr, ale dohlédnou v těch místech až na zem, takže viditelnost by měla být dobrá. Pokud budou vaši lovci chtít vyrazit na lov, nehrozí jim podle mého názoru nebezpečí, že je to odnese, pokud počkají dvacet či třicet dnů poté, co se rozptýlí mraky. Po následujících asi tak sto dnech budeme mít opravdu velmi příznivé počasí. Dostanu vědět dostatečně včas, až bude třeba povolat vaše lidi zpátky na loď."

"Ale jak se k nim dostane vaše výstraha? Když jim dám na cestu tohle rádio, nebudu s vámi moci jednat

o běžných záležitostech, a pokud jim je nedám, nechá pu, jak..."

"Už jsem na to myslel," přerušil ho Lackland. "Až se utiší vítr, měl byste zajít sem ke mně. Mohu vám dát další aparát - asi bude nejlepší, když jich budete mít několik. Řekl bych, že výprava, kterou pro nás podniknete, bude nebezpečná a dobře vím, že se pořádně protáhne. Je to dobrých třicet tisíc mil vzdušnou čarou, a protože nedovedete létat jako ptáci, netroufám si odhadnout, jakou vzdálenost bude třeba překonat lodí a jakou po souši."

Lacklandovo přirovnání způsobilo zdržení; Barlennan chtěl vědět, co je to pták a co znamená létat. V prvním případě vysvětlení nepůsobilo zvláštní obtíže. Zato představa, že by živý tvor mohl vlastní silou vzlétnout, pro něj byla ještě hůře pochopitelná než házení - a naháněla mu mnohem větší strach. Lacklandovu prokázanou schopnost cestovat vzduchem Meskliňan považoval za něco tak cizího, že nedovedl pochopit, jak by se ve skutečnosti mohla týkat

i jeho samotného. Lackland si to částečně uvědomoval.

"Ještě o jedné věci jsem si s vámi chtěl promluvit," řekl. "Jakmile se počasí vyjasní natolik, že bude možné bezpečně přistát, dopravíme sem transportér. Třeba si při pohledu na přistávající raketu trochu víc zvyknete na myšlenku, že je možné létat."

"Možná," váhavě odpověděl Barlennan. "Ne že bych zrovna stál o takovou podívanou. Jak sám

víte, už jsem jednou vaši raketu viděl přistávat a - zkrátka, nepřál bych si, aby tentokrát u toho byl kdokoli z posádky."

"Proč ne? Myslíte si, že by se příliš vylekali, než aby vám byli užiteční?"

"Ne." Mesklinan odpověděl naprosto otevřeně. "Nechci, aby mě někdo z nich viděl, jak budu sám strachy bez sebe."

"Překvapujete mě, kapitáne." Lackland se snažil dodat svým slovům žertovný tón. "Chápu ale vaše pocity a mohu vás ujistit, že vám raketa nepřeletí nad hlavou. Pokud zůstanete u stěny mé kupole, budu pilota navádět rádiem tak, aby se to nestalo."

"Jak moc se přiblíží k mému stanovišti?"

"Bude se držet stranou, v dostatečné vzdálenosti, to vám slibuji. Je to v zájmu vašeho klidu i mého bezpečí. K přistání na této planetě, dokonce i tady na rovníku, musí trysky vyvinout pěkně silný tah. Buďte si jistý, že nechci, aby mi sežehly kupoli."

"Dobrá, tak tedy přijdu. Souhlasím s vámi, že další vysílačky nám mohou přijít vhod. Co je to ten »transportér«, o kterém jste se zmínil?"

"Je to stroj, který mě přepraví po souši podobně jako vás vaše lodě po moři. Během několika dnů či dokonce hodin sám uvidíte."

Barlennan přešel neznámý výraz mlčením, protože bylo tak jako tak jasné, o čem je řeč. "Přijdu a uvidím," souhlasil.

Letcovi přátelé na bližším z Mesklinových měsíců se ve své předpovědi nemýlili. Než stačil kapitán schoulený na svém zádovém voru napočítat deset východů slunce, poznal podle neklamných příznaků v podobě jasnící se oblohy a slábnoucího větru, že je nablízku oko hurikánu. Na základě vlastní zkušenosti byl ochotný dát za pravdu Letcově odhadu, že období klidu potrvá sto či dvě stě dnů.

Hvízdnutím, jež by rozervalo Lacklandovy bubínky, kdyby byl schopen vnímat zvuk o tak vysokém kmitočtu, kapitán přivolal pozornost své posádky a začal vydávat rozkazy.

"Ihned je třeba vytvořit dvě skupiny, které se vypraví na lov. Jednu povede Dondragmer, druhou Merkoos; každý si sám vybere dalších devět mužů. Já zůstanu na lodi a budu to celé řídit, protože nám Letec poskytne několik dalších svých mluvících přístrojů. Jakmile se vyjasní obloha, vypravím se pro ně k Letcově pahorku; jeho přátelé je dopraví Shůry spolu s ostatními věcmi, které potřebuje. Všichni členové posádky proto zůstanou poblíž lodi, dokud se nevrátím. Připravte se vyrazit třicet dnů po mém odchodu." "Je rozumné, abyste opouštěl loď tak brzy, dokud vítr neztratí na síle, pane?" Od dobrého přítele, jakým byl první důstojník, otázka nevyzněla jako opovážlivost, i když někteří velitelé by podobné znevážení svého úsudku nestrpěli. Barlennan jen máchl klepety pohybem, který se rovnal úsměvu.

"Máte naprostou pravdu. Chci ale ušetřit čas a Letcův pahorek je odsud jen míli vzdálený."

"Přesto..."

"Navíc je to po větru. Ve skladišti máme celé míle lanoví; konce dvou lan si upevním na postroj a dva muži z posádky - řekl bych, že Terblannen a Hars pod vašim dohledem, Done - mi je budou zvolna popouštět přes úvazník. Možná - dokonce pravděpodobně - občas ztratím půdu pod nohama, ale kdyby se do mne vítr dokázal zapřít tak silně, aby přetrhl pořádné námořní lano, byla by teď *Bree* už odváta na míle daleko ve vnitrozemí."

"Ale už jen ta možnost, že ztratíte oporu - co kdybyste se najednou ocitl v povětří..." Dondragmer se stále nemohl zbavit pocitu hlubokého znepokojení a myšlenka, kterou vyslovil, na okamžik *zarazila* i jeho velitele.

"Ano, je tu nebezpečí, že upadnu - ale uvědomte si, že jsme blízko Okraje - přímo na něm, jak tvrdí Letec, a pohled z vrcholu jeho Pahorku směrem na sever to docela potvrzuje. Jak už jste někteří z vás zjistili, tady pád nic neznamená."

"Ale vydal jste rozkaz, že se máme chovat, jako kdybychom měli normální tíhu, abychom si nevy-

pěstovali návyky, jež by nás po návratu do obyvatelných krajín mohly ohrozit."

"To je pravda. Ale tohle se nemůže změnit v návyk, protože na žádném rozumném místě mě vítr nedokáže nadzvednout. Tak či tak, zařídíme se podle toho, co jsem rozhodl. Ať Terblannen a Hars zkontrolují provazy - nebo ne, udělejte to sám. Vyžádá si to dost času."

To je prozatím všechno. Hlídka pod stany může odpočívat. Palubní hlídka prověří kotvy a upevnění vazáků." Dondragmer, který měl právě službu na palubě, jeho slova pochopil jako pokyn k odchodu a svým navyklým, metodickým způsobem začal vykonávat rozkazy. Vyslal rovněž muže odklízet sníh z mezer mezi prámy, protože si stejně jako kapitán jasně uvědomoval možné následky oblevy, po níž by vzápětí následovaly mrazy. Barlennan zatím odpočíval a truchlivě uvažoval o tom, po kterém ze svých předků zdědil zvyk přivodit si vlastní upovídanost situace, jimž bylo nesnadné čelit a ze kterých nebylo možné důstojně vycouvat.

Ten nápad s provazy totiž vyslovil čistě z chvilkového popudu a ani po několika dnech čekání, než se *rozplynou* mraky, v sobě nenacházel příliš nadšení pro argumenty, jež předestřel prvnímu důstojníkovi. Nepocíťoval žádnou velkou radost ani ve chvíli, když sestupoval do sněhu, který se nahromadil na závětrné straně prámů, naposledy se ohlédl po dvou nejsilnějších členech posádky, jak obsluhují jistící lana, a vydal se přes větrem bičovanou pláž.

Vlastně to nebylo tak zlé. V první chvíli provazy vyvíjely lehký tah směrem vzhůru, protože paluba čněla několik palců nad úroveň terénu; svažité břeh to však svým mírným náklonem brzy vyrovnal. Rovněž stromy, které *Bree* tak báječně sloužily jako kotevní vývaziště, směrem do vnitrozemí rostly stále hustěji. Byly to nízké, zploštělé porosty s doširoka rozpráženými větvemi, jež připomínaly chapadla, a velice krátkými, silnými kmeny, na první pohled podobné vegetaci, jakou znal z krajů umístěných hluboko v nitru jižní polokoule Mesklinu. Zde se však jejich větve, jimž účinná gravitace, dosahující méně než jedné dvoustiny hodnot běžných v polární oblasti, ponechávala relativní svobodu, nezřídka klenuly volně nad zemí. Nakonec již rostly tak těsně u sebe, že se jejich větve vzájemně proplétaly a vytvářely spleť hnědých a černých provazců, jež poskytovaly skvělou oporu. Po chvíli Barlennan zjistil, že se dokáže na pahorek vlastně vyšplhat; stačilo, aby se střídavě chytal a pouštěl předními a zadními klepety a vlnivým pohybem téměř jako červ soukal své housenkovité tělo kupředu. Provazy mu působily určité potíže, ale protože byly poměrně hladké a kmeny stromů rovněž, nenastal žádný vážnější zádrhel.

Po prvních dvou stech yardech začala pláž poměrně příkře stoupat, a když urazil zhruba polovinu cesty, ocitl se Barlennan nějakých šest stop nad úroveň paluby *Bree*. Z tohoto místa se již otevíral výhled na Letcův pahorek, a to i pro tvora s očima umístěnými tak blízko při zemi, jako je má Meskliňan; zde se kapitán zastavil, aby se podobně jako mnohokrát předtím rozhlédl po krajině.

Zbývajících půl míle vyplňovala bíle, hnědě a černě zbarvená změť křovisek, téměř k nerozeznání podobná té, kterou právě překonal. Porost zde ale byl daleko hustší a zachycoval mnohem více sněhu, mezi jehož nánosy jen vzácně prorážela holá zem.

Nad touto plání se tyčil Letcův pahorek. Pro Meskliňana bylo téměř nemyslitelné uvažovat o něm jako o umělém výtvaru; zčásti s ohledem na jeho nestvůrnou velikost a částečně proto, že jeho chápání architektury byla zcela cizí představa jakékoli střechy, kterou tvořilo něco jiného než dílec celtoviny. Pahorek měl tvar třípytlivé kovové kupole, téměř dokonalé polokoule, jež měřila nějakých dvacet stop na výšku a čtyřicet v průměru. Pokrývaly ji velké, průzračné plochy a byla opatřena dvěma válcovitými nástavci, jež obsahovaly dveře. Podle Letcových slov byly dveře sestrojeny tak, aby jimi bylo možno projít, aniž by vzduch pronikl z jedné strany na druhou. Průlezy byly dostatečně velké na to, aby se tudy podivný tvor i při svých obrovitých rozměrech protáhl. K jednomu z níže umístěných oken vedla improvizovaná rampa, jež umožňovala jedinci Barlennanovy tělesné stavby a velikosti připlazit se k průzoru a nahlédnout dovnitř. Na této plošině strávil kapitán spoustu času, když se začal učit Letcovu jazyku; viděl spoustu podivných přístrojů a zařízení, vyplňujících jeho obydlí, i když o účelu, jaký většina z nich plnila, neměl nejmenší ponětí. Letec byl zřejmě obojživelník - alespoň trávil spoustu času tím, že se vznášel v nádrži kapaliny. S ohledem na jeho velikost to docela dávalo smysl. Sám Barlennan nevěděl o žádném živočichovi, jenž by byl větší než jeho vlastní druh a přitom neobýval moře či aspoň jezero - třebaže si uvědomoval, že přinejmenším co do hmotnosti by něco podobného v těchto rozlehlých, převážně neprozkoumaných končinách poblíž Okraje mohlo existovat. Doufal, že se s ničím takovým nesetká, alespoň pokud se on sám bude zdržovat na pevnině. Velikost znamenala hmotnost a celoživotní návyk mu nedovolil přehlížet hmotnost jako potenciální hrozbu.

V okolí kupole nebylo nic víc, než všudypřítomná vegetace. Raketa zřejmě dosud nepřiletěla a Barlennan si chvíli pohrával s myšlenkou, že počká tam, kde je, dokud se neobjeví. Až k tomu dojde, zahájí dozajista sestup na opačné straně pahorku - Letec se o to postará, jestliže Barlennan do té doby nedorazí. Jinak ale nic nemůže zabránit přistávající lodi, aby nepřeletěla *nad* jeho nynějším úkrytem; Lackland v tom nebude schopen cokoli udělat, protože nebude vědět, kde se Meskliňan právě zdržuje. Jen málokterý z Pozemšťanů dokázal zaměřit na vzdálenost půl míle těleso zvící patnácti palců délky a dvou palců v průměru, jak se plazí ve vodorovné poloze spleť rostlinstva. Ne, raději by měl uposlechnout Letcovy rady a dojít až ke kupoli. Kapitán se znovu opřel do jistících lan a pokračoval v pochodu.

Celkově to zvládl v dobrém čase, třebaže ho při postupu poněkud zdržovala střídavá období temnoty. Když dorazil k cíli, byla právě noc, ale poslední úsek cesty mu dostatečně osvětlovala záře vycházející z oken, jež měl před sebou. Než však uvázal lana a zaujal pohodlnou pozici u okna, ukázalo se slunce nalevo nad obzorem. Třebaže vítr dosud neztrácel na síle, mraky již téměř zcela zmizely a rozjasnilo se natolik, že bylo možné přehlédnout interiér dokonce

i při zhasnutém vnitřním osvětlení.

Lackland nebyl v místnosti, jež se nacházela za průzorem, a Meskliňan stiskl nepatrné signalizační tlačítko umístěné na plošině. Z reproduktoru vedle tlačítka se okamžitě ozval Letcův hlas.

"Jsem rád, že jste přišel, Barle. Požádal jsem Macka, aby čekal, dokud nedorazíte. Hned mu dám pokyn k přistání a o příštím úsvitu by tu měl být."

"Kde teď je? Na Toorey?"

"Ne, vznáší se u vnitřního okraje prstence, ve výšce pouhých šesti set mil. Tu pozici zaujal ještě dlouho předtím, než ustala bouře, takže si nedělejte starosti, že byste ho nechal čekat. Než se tady ukáže, vynesu ven ta rádia, která jsem vám slíbil."

"Protože jsem sám, bude lépe, když tentokrát přinesete jen jedno. I když jsou docela lehká, dají se špatně přenášet."

"Možná bychom s tím měli počkat, až tady bude transportér. Pak vás mohu zavézt zpátky k lodi - transportér je dostatečně izolovaný, takže vám jízda na jeho plášti nemůže ublížit, tím jsem si jistý. Co tomu říkáte?"

"To bude skvělé. Zatímco budeme čekat, hodíme spolu řeč, nebo mi ukážete další obrázky míst, odkud jste přišli?"

"Mám tu nějaké obrázky. Pár minut potrvá, než připravím projektor. Do té doby už bude dostatečně

šero, abychom mohli promítat. Chvilí počkejte - hned přijdu do pokoje."

Reproduktor se odmlčel a Barlennan upřel oči na dveře, které zahlédl na jednom konci místnosti. Za okamžik se objevil Letec; jako obvykle se pohyboval vzpřímeně s pomocí umělých údů, kterým říkal berle. Přiblížil se k oknu, pokývl mohutnou hlavou maličkému divákovi na pozdrav a obrátil se k promítačce. Plátno, na něž byl přístroj zaostřený, viselo na stěně přímo proti oknu; Barlennan se zatím uvelebil do pohodlnější polohy, aby si zajistil nerušený výhled, a párem očí nepřestával sledovat počínání lidského tvora. Zatímco mlčky čekal, sluneční kotouč se mu líným obloukem přehoupal nad hlavou. Na přímém slunci bylo příjemně teplo, i když se ještě neoteplilo natolik, aby začalo tát; vítr, který nepřestával dout od polární ledové čepičky, to nedovoloval. Po chvíli upadl do polospánku. Lackland mezitím založil do přístroje film, dosupěl k relaxační nádrži a uložil se do ní. Barlennan nepostřehl pružnou blanku, jež pokrývala povrch kapaliny a nedovolovala, aby si muž promáčel oblečení; jinak by musel poopravit své představy o obojživelném založení pozemšťanů. Ze své nadlehčované polohy se Lackland natáhl k nevelké ovládací desce a stiskl dva vypínače. Světla v místnosti pohasla a promítačka se dala do pohybu. Film trval patnáct minut, ale ještě ani nestačil doběhnout do konce a už byl Lackland s pomocí berlí opět na nohou a oznamoval, že raketa právě přistává.

"Chcete se podívat, jak přistává Mack, nebo byste se raději dodíval na film?" otázal se. "Než ale skončí, bude už zřejmě raketa dávno na zemi."

Barlennan jen neochotně odpoutal pozornost od promítacího plátna. "Raději bych se díval na film, ale zřejmě bude užitečnější, když si začnu zvykat na pohled na létající předměty," řekl. "Z které strany má přiletět?"

"Myslím, že z východu. Poskytl jsem Mackovi podrobný popis zdejšího okolí a taky už viděl fotografie; při jeho současné poloze pro něj bude o něco snazší zahájit přibližování z tohoto směru. Právě teď se nachází ještě asi ve výšce čtyřiceti mil. Obávám se, že vám zrovna sluneční kotouč brání ve výhledu - dívejte se přímo nad něj."

Barlennan se zařídil podle jeho instrukce a čekal. Po dobu asi jedné minuty neviděl nic; pak jeho pozornost upoutal kovový záblesk asi dvacet stupňů nad vycházejícím sluncem.

"Výška deset - zhruba stejná horizontální vzdálenost," v téže chvíli ohlašoval Lackland. "Mám ho v zorném poli teleskopu."

Záblesk byl stále jasnější a téměř dokonale udržoval směr - raketa nabrala kurs skoro přesně na kupoli. Za další minutu se už přiblížila natolik, že se na ní daly pozorovat detaily - nebo spíše daly by se, nebýt toho, že v této chvíli všechno zastíral jas vycházejícího slunce. Mack na okamžik zůstal nehybně viset asi míli východně od stanice a zhruba ve stejné výšce; jakmile se Belne posunulo mimo zornou čáru, podařilo se Barlennanovi rozeznat na válcovém trupu průzory a trysky motorů. Bouřlivé poryvy větru téměř ustaly, ale z míst, kde se proud výfukových plynů dotkl země, začal povívat vlhý větřík, čpící čpavkovými výpary. Tuhnoucí kapky roztaveného čpavku postříkaly Barlennanovy oční šupiny, ale od pozvolna dosedající hory kovu nedokázal odtrhnout pohled. Všechny svaly ve svém podlouhlém těle měl napjaté k prasknutí, klepeta svíral takovou silou, že by přeštípl ocelový drát, srdce v každém z jeho tělesných článků se zběsile roztepala. Kdyby vlastnil dýhací ústrojí podobné lidskému, jistě by se mu tajil dech. Rozumově chápal, že ta věc nespadne - neustále se přesvědčoval, že nemůže; s ohledem na to, že se dožil dospělosti v prostředí, kde pád z výše šesti palců má zpravidla smrtelné následky i pro neuvěřitelně houževnatý organismus Meskliňanů, však jen s obtížemi udržoval své city pod kontrolou. Podvědomě stále čekal, že ta kovová skořápka náhle zmizí z dohledu a vzápětí se na zemi objeví jako k nepodobě zploštělý vrak. Konec konců, vždyť byla stále ve výšce *několika stovek stop...*

Přímo pod raketou, na ploše zcela očištěné od sněhu, zčernalé rostlinstvo náhle chytlo plamenem. Z místa přistání se vyvalil černý popel a dokonce i půda nakrátko zaplála doruda. To vše trvalo pouhý okamžik, nežli se blyštivý válec lehce posadil do středu vypálené paseky. O několik sekund později rázem utichl hromový rachot, hlasitější než burácení meskliňských hurikánů. Barlennan se téměř s námahou uvolnil, otevíraje a zavíraje klepeta, aby v nich rozehnal křeč.

"Mějte ještě chvíli strpení, než vynesu ven ta rádia," řekl Lackland. Kapitán si ani nevšiml, že Letec už není v místnosti. "Mack přiveze transportér sem k nám - než si navléknu pancéřovaný skafandr, můžete ho zatím pozorovat."

Ve skutečnosti měl Barlennan možnost sledovat jen část celé operace. Viděl, jak se otevřel uzávěr nákladového prostoru rakety a v něm se objevilo vozidlo; stačil si transportér prohlédnout dostatečně důkladně na to, aby -jak se domníval - na něm všemu porozuměl, kromě pohonu uvádějícího do pohybu jeho housenkové pásy. Byl obrovský, dostatečně prostorný na to, aby pojal přinejmenším několik příslušníků Letcova druhu, pokud ovšem příliš velkou část jeho vnitřku nezaplňovalo strojní zařízení. Podobně jako kupoli jeho povrch pokrývaly početné a prostorné průzory; jedním z nich kapitán zahlédl pancéřovanou postavu dalšího Letce, který měl stroj zřejmě pod kontrolou. Ať už pohánělo transportér cokoli, nevydávalo to takový hluk, aby ho bylo slyšet na vzdálenost celé míle, která stroj dosud dělila od kupole.

Než zapadlo slunce, překonal jen malou část této vzdálenosti a brzy přestaly být vidět jakékoli detaily. Menší slunce Esstes dosud zůstávalo na obloze a zářilo jasněji než na Zemi úplněk, ale Barlennanův zrak měl své hranice. Ani silný paprsek světla, jež samotný transportér vrhal před sebe na cestu a dále přímo ve směru kupole, valně nepomáhal. Barlennan prostě čekal. Konec konců, vozidlo bylo ještě příliš daleko, než aby si je mohl opravdu důkladně prozkoumat, i kdyby byl nakrásně den, a za úsvitu už bezpochyby dorazí k pahorku.

Dokonce i tak bude možná nucen čekat; Letci by mohli mít námitky proti způsobu zkoumání, jemuž opravdu chtěl podrobit jejich strojové vybavení.

III. Nad zemí

Příjezd tanku, příchod Lacklanda, jenž se objevil ve dveřích hlavní přechodové komory kupole, a východ Belne - to vše se odehrálo zhruba ve stejném okamžiku. Vozidlo zastavilo jen pár yardů od plošiny, kde se choulil Barlennan. Řidič rovněž vystoupil; oba muži zůstali chvíli stát poblíž Meskliňana a vyměnili si pár slov. Kapitánovi nešlo dost dobře do hlavy, proč se nevrátí do kupole a neulehnou, když jim oběma zjevně dělala potíže mesklinská gravitace; návštěvník však Lacklandovo pozvání, aby šel dál, odmítl.

"Nechci se chovat nespolečensky," odpověděl, "ale řekněte upřímně, Charlesi, zůstal byste na této příšerné hroudě bláta jen o chvíli déle, než je naprosto nutné?"

"No, když se to tak vezme, mohl bych prakticky stejnou práci dělat třeba na Toorey nebo na lodi na oběžné dráze," odpověděl Lackland. "Ale myslím si, že tady mnoho znamená osobní styk. Ještě bych se toho chtěl hodně dovědět o Barlennanově rase - zdá se mi, že mu zdaleka neposkytujeme tolik, kolik od něho očekáváme, a bylo by dobré zjistit, zda pro něj nemůžeme ještě něco udělat. Navíc se nachází v poněkud choulostivé situaci a přítomnost jednoho z nás tady dole může mít rozhodující význam - pro obě strany."

"Teď vám nerozumím."

"Barlennan je kapitán trampové lodi - nezávislý kupec a průzkumník. Ocitl se zcela mimo oblast, kterou obývají a navštěvují jeho krajané, a musí tady zimovat. Když na jižní polokouli uhodí zima, způsobuje tání polární čepičky v rovníkovém pásu bouře, které je třeba zažít, abyste uvěřil, že je něco takového vůbec možné - bouře, jež se vymykají nejenom našemu, ale bezmála i jeho chápání. Kdyby se mu něco stalo, můžete si spočítat, jaké máme šance navázat další podobný kontakt!

Uvažte, že běžně žije v gravitačním poli, jež je dvěstěkrát až skoro sedmsetkrát silnější než zemská přitažlivost. Nepřipadá v úvahu, abychom se vypravili k němu domů navštívit jeho příbuzné. Kromě

toho příslušníků jeho rasy, kteří působí ve stejné branži a zároveň jsou dost odvážní na to, aby se odvážili tak daleko od svých přirozených domovů, zřejmě není ani sto. Jaká je pravděpodobnost, že z té stovky potkáme ještě někoho dalšího? I když připustíme, že nejčastěji navštěvují právě tento oceán, jen tohle malé okrajové moře, do něhož ústí zdejší záliv, měří na délku šest tisíc mil, na šířku asi třetinu a má velice členité pobřeží. Na takové rozloze není velká naděje, že zpozorujeme některého z nich ze vzduchu -Barlennanova *Bree* je dlouhá asi čtyřicet stop a asi třetinu široká a přitom je to jedna z jejich největších zaoceánských lodí. Navíc jen málokterá z nich vyčnívá víc než tři palce nad hladinu.

Ne, Macku, naše setkání s Barlennanem bylo dílem té nejdivočejší náhody a s další se nedá počítat. Vydržet tady nějakých pět měsíců, než na jižní polokouli nastane jaro, v podmínkách trojnásobné gravitace, se každopádně vyplatí. Pokud ovšem chcete vázat naše šance na záchranu přístrojů v hodnotě téměř dvou miliard dolarů na výsledek průzkumu území tisíc mil širokého a něco přes sto padesát tisíc mil dlouhého..."

"Přesvědčil jste mě," připustil druhý lidský tvor, "ale stejně jsem rád, že jste tu vy a ne já. Kdybych ovšem lépe znal Barlennana..." Oba muži se obrátili k drobné housenkovité postavě, schoulené na plošině, jež jim dosahovala do pasu.

"Barle, snad mi prominete, že jsem se zachoval jako nevychovanec a nepředstavil vám Wada McLellana," řekl Lackland. "Wade, toto je Barlennan, kapitán *Bree* a mistr mořeplavby na této planetě - tím se mi sám nepochlubil, ale skutečnost, že je tady, o tom svědčí víc než dostatečně."

"Rád vás poznávám, Letče McLellane," odpověděl Meskliňan. "Není třeba se omlouvat, usoudil jsem, že váš rozhovor je určený i pro mne." Rozevřel klepeto v obvyklém pozdravném posuňku. "Vážím si štěstí, jež nás oba potkalo v podobě tohoto setkání, a doufám, že dokážu vyplnit svou část naší úmluvy stejně dobře jako vy dozajista splníte tu vaši."

"Mluvíte neobyčejně dobře anglicky," poznamenal McLellan. "Opravdu jste se to dokázal naučit za necelých šest týdnů?"

"Nevím přesně, jak dlouhý je váš »týden«, ale od chvíle, kdy jsem potkal vašeho přítele, ještě neuplynulo ani tři tisíce pět set dní," odpověděl kapitán. "Samozřejmě mám na jazyky talent - při mém povolání je to nezbytné; a také mi moc pomohly filmy, které mi Charles promítl."

"Ještě štěstí, že vaše hlasivky jsou schopny vytvořit všechny zvuky naší řeči. To nám někdy dělá potíže."

"Tohleto či něco podobného způsobilo, že jsem se začal učit anglicky, místo abych vás učil našemu jazyku. Jak jsem pochopil, mnohé zvuky, jichž používáme, jsou pro vaše hlasivky laděné příliš vysoko." Barlennan si dal dobrý pozor na to, aby neprozradil, že větší část jejich běžného hovoru probíhá v tak vysokých frekvencích, že je lidské ucho nedokáže zachytit. Konec konců, Lackland si toho patrně ještě nepovšiml a ani ten nejpočetnější obchodník se hned napoprvé nesvěruje se vším, v čem si připadá být ve výhodě.

"Mám ale dojem, že za dobu, kdy nás Charles mohl pozorovat a poslouchat pomocí rádia, které je teď na *Bree*, z našeho jazyka také něco pochytil."

"Velice málo," přiznal se Lackland. "Podle toho, co jsem stačil zjistit, zřejmě máte velmi dobře vycvičenou posádku. Většinu svých běžných povinností plní bez rozkazů a z rozhovorů, které občas vedete s některými ze svých mužů, obvykle ničemu nerozumím, pokud je neprovází určitá činnost."

"Máte na mysli případy, kdy mluvím s Dondragmerem či Merkoosem? To je můj první a druhý důstojník, s nimiž se bavím nejčastěji."

"Doufám, že to, co teď řeknu, vás neurazí, ale vůbec nedokážu mezi vašimi lidmi rozeznat jednoho od druhého. Prostě nejsem dostatečně obeznámený s rysy, které vás navzájem odlišují."

Barlennan se téměř rozesmál.

"V mém případě je to ještě horší. Nikdy si nejsem docela jistý, zda vás vidím v umělém obalu anebo bez něj."

"No, raději bychom měli přistoupit k věci - už i tak jsme promarnili značnou část dne. Vy, Macku, se už asi nemůžete dočkat, až budete zpátky v raketě a daleko odsud, kde nepůsobí tíže a lidé jsou jako balónky. Až budete na místě, nezapomeňte umístit vysílačky ke každému z těch čtyř přístrojů dostatečně blízko u sebe, aby se jejich signály vzájemně pokrývaly. Nestojí asi za námahu propojovat je natrvalo; stačí, aby tihle lidičkové s jejich pomocí mohli nějaký čas udržovat spojení mezi několika průzkumnými skupinami, přestože každý z aparátů je nestavený na jinou frekvenci. Barle, nechal jsem rádia u přechodové komory. Nejrozumnější asi bude, když vás naložím spolu s přístroji nahoru na transportér, vezmu Macka k raketě a pak dopravím vás i aparaturu k *Bree*."

Dříve než kdokoli stačil odpovědět, začal Lackland svůj nápad okamžitě uskutečňovat, protože bylo jasné, že lepší řešení neexistuje; Barlennan z toho málem přišel o rozum.

Letec napráhl opancéřovanou ruku a *zvedl* drobné tělíčko Meskliňana do výše. V jediném srdcervoucím okamžiku Barlennan viděl a cítil, že se nachází zavěšený několik nekonečných stop nad zemí; poté se ocitl na ploché střeše vozidla. Zoufale drásal klepety hladký kov v marné snaze podpořit tucty svých přísavkami opatřených nohou, jež se podvědomě přilepily na pancíř; očima vytřeštěnýma hrůzou hleděl do prázdnoty, jež číhala kolem dokola, za okrajem střechy, jen pár tělesných délek daleko. Na několik dlouhých sekund -možná celou minutu - zcela ztratil řeč; a když konečně promluvil, nebylo ho slyšet. Ze zkušenosti věděl, že mikrofon umístěný na plošině je příliš vzdálený na to, aby srozumitelně zachytil, co povídá; dokonce i v tomto stavu bezmezného děsu si však uvědomoval, že kvílivý jekot, plný zoufalé hrůzy, který ze sebe hodlal vyrazit, by bylo slyšet po celé *Bree*, protože tam byl další příjimač.

A *Bree* by měla nového kapitána. To jediné, co posádku pohánělo na cestě do téhle bouřkové líně při Okraji, byl obdiv k jeho odvaze. Kdyby ten vymizel, ztratil by posádku, loď a prakticky vzato i život. Zbabělce na palubě nestrpěla žádná zaoceánská loď a třebaže Barlennanova domovina ležela na témže kontinentu, na to, aby překonal pěšky podél pobřeží vzdálenost čtyřiceti tisíc mil, nebylo ani pomyšlení.

Ne že by si tyto skutečnosti výslovně uvědomoval, ale jejich podvědomá znalost ho spolehlivě umlčela alespoň do chvíle, než Lackland posbíral rádia a spolu s McLellanem nastoupil do tanku. Když zabouchl dveře, kov pod Meskliňanovými nohama se lehce zachvěl a chvíli nato se vozidlo dalo do pohybu. V nitru mimozemského cestujícího se přitom odehrálo cosi zvláštního.

Z prožité hrůzy mohl - možná měl - přijít o rozum. Jeho stav by se dal velmi nepřesně přirovnat k postavení člověka, visícího za jednu ruku na okenní římse čtyřicet pater nad dlážděnou ulicí.

Přesto však o rozum nepřicházel. Alespoň ne v obecně přijímaném smyslu; zachoval si schopnost rozumně uvažovat a dokonce ani jeho přátelé by u něj nezjistili sebemenší narušení osobnosti. Pozemšťan lépe obeznámený se způsoby Meskliňanů nežli Lackland by možná na

malou chvíli pojal podezření, že kapitán má tak trochu v hlavě; ale i to rychle ustalo.

Současně zmizel i strach. Barlennan shledal, že dokáže téměř pokojně dřepět ve výši bezmála šesti tělesných délek nad zemí. Ovšemže se nepřestával pevně držet; jak se později upamatoval, po celou dobu uvažoval o tom, jaké má štěstí, že vítr *ztrácí* na síle, třebaže hladký kov jeho přísavným nohám poskytoval neobyčejně dobrou oporu. Bylo úžasné, jaký výhled mohl vychutnávat - ano, měl z něj požitek - z takovéto polohy. Shlížet dolů na svět mělo opravdu něco do sebe; dal se tak získat neobyčejně úplný obrázek o širokém okolí najednou. Připomínalo to mapu; Barlennana zatím nikdy nenapadlo chápat mapu jako obraz krajiny pozorované z nadhledu.

Ve chvíli, kdy se transportér přiblížil k raketě a zastavil, Meskliňan zakusil téměř opojný pocit vítězství. Skoro rozverně zamával klepety na vystupujícího McLellana, jehož postavu zahlédl v odraženém svitu reflektorů, a pocítil nepřiměřenou radost z toho, když člověk mávnutí opětoval. Tank okamžitě zabočil doleva a zamířil k pláži, kde ležela *Bree*; Mack pamatoval na nechráněného Barlennana a ohleduplně počkal, dokud nebude alespoň na míli daleko, než zvedl svůj stroj do povětří. Na okamžik hrozilo nebezpečí, že pohled na pevné těleso, zvolna unášené vzhůru bez jakékoli zjevné opory, znovu oživí někdejší strach; Barlennan však podobné pocity nelítostně potlačil a přiměl se sledovat raketu, dokud se nerozplynula v záři zapadajícího slunce.

Lackland také přihlížel; jakmile však poslední kovový záblesk zmizel z dohledu, neprodleně uvedl tank znovu do pohybu a překonal zbývající nevelkou vzdálenost, jež ho dělila od *Bree*. Zastavil asi sto yardů od lodi, dostatečně blízko na to, aby šokovaní tvorečkové rozeznali svého velitele na střeše vozidla. Sotva by je vyvedlo tolik z rovnováhy, kdyby k nim Lackland přišel s Barlennanovou hlavou naraženou na kůlu.

Dokonce i Dondragmer, jenž inteligencí a vyrovnaností převyšoval celé osazenstvo *Bree* - samotného kapitána nevyjímaje - zůstal po několik dlouhých okamžiků zcela ochromený; a první pohyb, na který se zmohl, provedl očima, když vrhl toužebný pohled k nádržím s ohnivým prachem a "rozprašovačům" umístěných na vnějších prámech. Naštěstí pro Barlennana nefoukal vítr směrem k transportéru, protože teplota, jako obvykle, zůstávala pod bodem tání chloru v nádržích. Kdyby to vítr dovoloval, vyslal by první důstojník proti vozidlu plamenný mrak, aniž by uvažoval o tom, že kapitán může být naživu.

Ve chvíli, kdy se v otevřených dveřích transportéru objevila Lacklandova opancéřovaná postava, zvedl se mezi shromážděnými členy posádky tichý hněvivý hukot. Díky napůl kupeckému, napůl pirátskému způsobu života mužstvo tvořili pouze jedinci, připravení při sebemenším náznaku ohrožení kteréhokoli z nich bez váhání se pustit do boje; zbabělci už dávno odpadli a individualisté vymřeli. To jediné, co Lacklandovi zachránilo život, když se před nimi objevil, byl zvyk - soubor návyků, který jim nedovoloval překonat vzdálenost sta yardů jediným skokem, k němuž by i tomu nejslabšímu z nich postačil jediný svalový stah. Přivyklí za celý svůj život lezení, vyvalili se z prámů jako červenočerný vodopád a rozprostřeli se po pláži proti cizímu vozidlu. Lackland je samozřejmě viděl přicházet, ale tak dokonale si zmýlil jejich pohnutky, že se bez jakéhokoli spěchu natáhl na střechu transportéru, zvedl Barlennana a postavil ho na zem. Poté sáhl dovnitř vozidla, vynesl ven slíbená rádia a postavil je do písku vedle velitele; teprve tehdy si posádka uvědomila, že kapitán je naživu a zjevně v pořádku. Lavina se ve zmatku zarazila v půli cesty mezi lodí a tankem a nastalo bezradné hemžení; zároveň se sluchátka Lacklandova skafandru rozezněla nelibozvučnou směsicí hlasů, od hlubokých basových tónů, až po ty nejvyšší, které radiová aparatura dokázala reprodukovat. Třebaže se Letec už delší dobu všemožně snažil pochytit smysl toho, co si domorodci mezi sebou povídají, jak se o tom zmínil Barlennan, tentokrát posádce neporozuměl jediné slovo. Pro klid jeho duše to tak bylo mnohem lepší; už dávno se

přesvědčil o tom, že pro klepeta Meskliňanů znamenalo dokonce i pancéřování schopné odolávat povrchovému tlaku osmi atmosfér jen nepatrnou překážku.

Barlennan povyk *zarazil* houknutím, které by Lackland zřejmě zaslechl i přes pancíř skafandru, kdyby ho předtím napůl neohlušila jeho reprodukce přenášená rádiem. Velitel dokonale věděl, co se odehrává v hlavách jeho mužů, a neměl nejmenší chuť čekat, až z Lacklanda zůstanou jen zmrzlé cáry rozseté po pláži.

"Uklidněte se!" Reakce posádky na nebezpečí, jež mu zjevně hrozilo, Barlennana ve skutečnosti až lidsky zahřála, ale nebyl zrovna vhodný čas na to, aby jí to dal moc najevo. "Skoro každý z vás při nulové tíze vyvedl nějakou tu bláznivost, takže byste všichni měli vědět, že mi nehrozilo žádné nebezpečí!"

"Ale vždyť jste zakázal..."

"Mysleli jsme..."

"Byl jste vysoko..." Kapitán sborově pronášeným námitkám udělal *rázný* konec.

"Vím, že jsem podobné věci *zakázal*, a vysvětlil jsem vám proč. Až se vrátíme do vysoké tíhy a k řádnému životu, nesmíme mít žádné návyky, které by nás sváděly bezmyšlenkovitě provádět nebezpečné kousky, jako byl tento..." Máchl klepetem zakončenou paží směrem ke střeše vozidla. "Všichni víte, co pořádná tíha dokáže; Letec to neví. Vyzvedl mě tam nahoru a jak jste sami viděli, stejně tak mě zase snesl dolů, aniž o tom vůbec přemýšlel. Pochází ze světa, kde nepůsobí prakticky žádná tíha; myslím, že tam může spadnout z výšky několika svých tělesných délek a nic se mu nestane. Sami jste se o tom mohli přesvědčit: copak by mohl *létat*, kdyby měl pořádné ponětí o výškách?"

Většina Barlennanových posluchačů během jeho proslovu zaryla své podsadité nohy do písku, jako by se v tom, co povídá, snažili nalézt pevnější záchytný bod. O tom, zda slovům svého velitele beze zbytku porozuměli či dokonce uvěřili, by se dalo pochybovat; přinejmenším však odvedla jejich pozornost od zákroku, který se chystali podniknout proti Lacklandovi. Opět se mezi nimi ozval tlumený šum hlasů, ale jeho převládající zabarvení naznačovalo spíše údiv nežli hněv. Jediný Dondragmer, stojící kousek stranou od ostatních, zůstal zticha; a kapitán si uvědomil, že svému prvnímu důstojníkovi bude muset poskytnout mnohem důkladnější a úplnější popis všeho, co se přihodilo. U Dondragmera se představitost úzce pojila s inteligencí a už teď mu zřejmě začalo vrtat hlavou, jaké následky zanechal nedávný zážitek na Barlennanově nervové soustavě. No, s tím se bude muset vypořádat, až nastane vhodný čas; mnohem bezprostřednější problém teď představovala posádka.

"Jsou lovci připraveni vyrazit?" Barlennanova otázka udělala dalším dohadům *rázný* konec.

"Ještě jsme nejedli," odpověděl trochu rozpačitě Merkoos, "ale všechno ostatní - sítě i zbraně - máme připravené."

"Kdy bude hotové jídlo?"

"Během jednoho dne, pane." Kuchař Karondasee ani nečekal na další rozkazy a vydal se zpátky k lodi.

"Done a Merkoosi, každý si vezměte jedno *rádio*. Viděli jste mě obsluhovat aparát, který je na lodi -stačí, když do něj budete mluvit z bezprostřední blízkosti. S jejich pomocí si můžete kořist vzít účinněji do kleští, když se nemusíte držet navzájem na dohled.

Done, je docela možné, že nebudu mít velitelské stanoviště na lodi, jak jsem původně zamýšlel. Zjistil jsem, že z vrcholu Letcova cestovního stroje je obdivuhodně velký rozhled; pokud bude souhlasit, vypravím se s ním do oblasti, kde budete lovit."

"Ale pane!" Dondragmer byl jako opařený. "Nenevyplaší ta věc široko daleko všechnu zvěř? Její příjezd je slyšet na vzdálenost sta yardů a v otevřené krajině je kdovíjak daleko vidět. Kromě toho..." Tady se zarazil, protože nenacházel slova na to, aby vyjádřil svou hlavní výhradu. Barlennan to udělal za něj.

"Kromě toho se nikdo nedokáže soustředit na lov, když mě bude vidět tak vysoko nad zemí - je to tak?" První důstojník pohybem klepet mlčky naznačil souhlas a většina přítomných členů posádky posuněk opětovala.

V první chvíli se s nimi kapitán chtěl začít přít, ale včas si uvědomil, že je to zbytečné. Už se tak docela nedokázal ztotožnit s postojem, který společně s nimi ještě docela nedávno zastával, ale uvědomil si, že tehdy by o tom, co teď považoval za "rozumné", taky nechtěl ani slyšet.

"Dobrá, Done. Pustím ten nápad z hlavy - asi máte pravdu. Zůstanu s vámi v rádiovém spojení, ale budu se držet z dohledu."

"Stejně ale na té věci pojedete? Co se to s vámi stalo, kapitáne? Já vím, mohu si říkat, že pád z výšky několika stop tady na Okraji téměř nic neznamená, ale nikdy se nepřinutím k tomu, abych si záměrně takový pád přivolal; a nechápu, jak to kdokoli jiný může riskovat. Na to, že bych se třeba jen ocitl nahoře na té věci, nedokážu ani pomyslet."

"Pokud se dobře pamatuji, není to tak dlouho, co jste se skoro v celé své tělesné délce vypjal na stěžeň," odpověděl suše Barlennan. "Nebo to byl někdo jiný, koho jsem viděl, jak prověřuje horní uvazovací lana, aniž si stožár demontoval?"

"To bylo něco jiného - jedním koncem těla jsem stál na palubě," odpověděl maličko stísněně Dondragmer.

"Pro případ, že byste upadl, jste měl hlavu až příliš vysoko. Podobného chování jsem si všiml i u ostatních. Pokud si vzpomínáte, když jsme poprvé připluli do této oblasti, něco jsem vám o tom pověděl."

"Ano, pane, to souhlasí. Zůstávají vaše rozkazy nadále v platnosti, když uvažíme..." První důstojník se opět odmlčel, ale to, co chtěl říci, bylo nabíledni. Barlennan rychle a usilovně uvažoval.

"Zapomeňte na ně," řekl pomalu. "To, co jsem uvedl jako důvody, proč je podobné jednání nebezpečné, nadále platí, ale když na ně někdo z vás po návratu do vysoké tíhy zapomene a doplatí na to, bude to jeho chyba. Od nynějška v takových situacích používejte vlastní úsudek. Chtěl by se teď někdo z vás ke mně připojit?"

Slova i gesta splynula ve sborový projev důrazného odmítnutí, jen Dondragmer byl o poznání váhavější nežli ostatní. Kdyby to Barlennanovi umožnilo jeho tělesné vybavení, určitě by se ušklíbl.

"Běžte se připravit na lov - budu s vámi ve spojení," vyzval své posluchače k rozchodu. Začali se poslušně trousit zpátky k *Bree* a jejich kapitán se obrátil, aby podal náležitě cenzurovanou verzi rozhovoru Lacklandovi. Byl trochu roztržitý, protože právě skončená rozmluva mu do hlavy nasadila několik zbrusu nových nápadů; ty si ale může důkladněji promyslet, až bude víc času. Teď se potřeboval znovu projet na střeše transportéru.